

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/110/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6316200192
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6316200192.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobkýň: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX XX/XX, XXX XX C., 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX XX/XX, XXX XX C., obe zastúpené advokátkou JUDr. Ing. Darinou Králikovou, so sídlom Námestie Štefana Moyzesa 17/A, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanej: E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX, XXX XX F., zastúpená advokátkou JUDr. Ing. Marcelou Martinkovičovou, so sídlom Námestie Sv. Egídia 95, 058 01 Poprad, o zaplatenie 33.000,-- EUR s príslušenstvom, o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Brezno sp. zn. 5C/6/2016-613 zo dňa 06.04.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.
- II. Žalovaná má voči žalobkyniam 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd, ako súd prvej inštancie, zamietol žalobu žalobkýň, ktorou sa domáhali voči žalovanej úhrady zmluvnej pokuty vo výške 33.000,-- EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 16.12.2015 do zaplatenia, úhrady paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,-- EUR a náhrady trov konania. Právne rozhodnutie odôvodnil poukazom na ust. § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov), § 39 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Skutkovo svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na Kúpnu zmluvu zo dňa X.X.XXXX uzavretú medzi predávajúcimi (žalobkyniami 1/ a 2/) a kupujúcou (žalovaná), ktorej predmetom boli nehnuteľnosti vedené Okresným úradom, Katastrálnym odborom A. v k. ú. F., okres A., obec F., zapísané na LV č. XXXX a ktorej súčasťou boli ustanovenia o zmluvnej pokute v pre prípad, ak kupujúci, ako účastník zmluvy, poruší svoju povinnosť zaplatiť dohodnutú kúpnu cenu riadne a včas, pričom zmluvná pokuta predstavovala sumu vo výške 33.000,-- EUR. Okresný súd bol názoru, že pokiaľ medzi stranami sporu existuje rozpor ohľadne výkladu ustanovenia čl. III. ods. 4 prvá veta Kúpnej zmluvy, pričom takéto ustanovenie je koncipované nejednoznačne, spôsobuje rôzny výklad, takáto dohoda o zmluvnej pokute je neplatná v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zároveň poukázal na to, že v prípade výkladu čl. III. ods. 4 prvá veta Kúpnej zmluvy, uplatnenie zmluvnej pokuty vo výške 33.000,-- EUR pri omeškaní splatnej čiastky dva mesiace po sebe, je nutné takéto zmluvné dojednanie považovať za absolútne neplatné pre rozpor s dobými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedených skutočností žalobu žalobkýň zamietol. O trovách konania rozhodol, vzhľadom na úspech žalovanej v konaní, podľa § 255 ods. 1 CSP (zák. č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok).

2. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie žalobkyne 1/ a 2/. Podľa názoru žalobkýň žalovaná kúpnu cenu neuhradila riadne a včas, žalobkyne od Kúpnej zmluvy odstúpili v zmysle čl. III. bod

3., bod 4. Kúpnej zmluvy, a to na základe omeškania sa žalovanej s úhradou 9 splátok kúpnej ceny v celkovej výške 6.220,-- EUR. Skutočnosť, že žalovaná uhradila celú kúpnu cenu v súlade s Kúpnu zmluvou do 31.8.2018, nepovažovali za relevantné. Odstúpenie od Kúpnej zmluvy sa stalo účinné doručením odstúpenia žalovanej dňa 2.12.2015. Žalobkyne tiež poukázali na to, že nemali záujem predávať predmet Kúpnej zmluvy, pričom uvedené tak činili len z dôvodu, že predmet Kúpnej zmluvy patril historicky do vlastníctva rodiny žalovanej. Žalobkyne jednoznačne preukázali, že vzhľadom na skutočnosť, že žalovanej odpredali nehnuteľnosť v hodnote 80.000,-- EUR za sumu 50.000,-- EUR, a to formou mesačných splátok po dobu piatich rokov, pričom zároveň žalovanej uvedené nehnuteľnosti odovzdali do bezplatného užívania, a teda žalovaná uzatvorila Kúpnu zmluvu za, pre ňu, veľmi výhodných podmienok, žalobkyne mali záujem na dôslednom dodržiavaní zmluvných podmienok vyjadrených v Kúpnej zmluve zo strany žalovanej, čo bol i dôvod, prečo bola určená zmluvná pokuta za porušenie povinností vyplývajúcich z Kúpnej zmluvy žalovanou vo výške 33.000,-- EUR, na základe ktorých skutočností je zmluvná pokuta absolútne primeraná a v súlade s dobrými mravmi. Žalobkyne rozhodnutie súdu prvej inštancie považujú za arbitrárne, nezákonné, nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov. Čo sa týka výšky zmluvnej pokuty – primeranosť jej výšky je potrebné posúdiť v každom prípade individuálne s ohľadom na všetky zvláštnosti daného prípadu; závery o primeranosti či neprimeranosti výšky zmluvnej pokuty možno preto len veľmi obtiažne zovšeobecniť a predchádzajúce súdne rozhodnutia môžu byť len určitým vodítkom pri rozhodovaní súdu v iných, konkrétnymi okolnosťami determinovaných veciach. Žalobkyne tiež namietli postup súdu a jeho rozhodnutie o uplatnení ust. § 153 CSP ohľadne uplatnenia koncentračnej zásady. Podľa ich názoru s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS/155/2017 z 31.8.2017, nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení príliš formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Na základe uvedenej skutočnosti navrhli rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnili náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobkýň považuje ich odvolanie za nedôvodné. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1, 2 CSP), prejednal odvolanie žalobkýň 1/ a 2/ bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok okresného súdu, ako vecne správny, potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Predmetom konania bol nárok žalobkýň o zaplatenie zmluvnej pokuty vyplývajúci z Kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobkýňami 1/ a 2/ - ako predávajúcimi a žalovanou - ako kupujúcou zo dňa X.X.XXXX, ktorou žalobkyne predávali svoje podiely na nehnuteľnostiach v k. ú. F., okres A., obec F., zapísané na LV č. XXXX za dohodnutú kúpnu cenu 50.000,-- EUR. Zároveň, ako vyplýva z čl. III. ods. 2, žalobkyne – ako predávajúce a žalovaná – ako kupujúca sa dohodli, že kúpna cena vo výške 50.000,-- bude splatná v čiastkových platbách, a to nepárne splátky na účet predávajúcej 1/ a párne splátky na účet predávajúcej 2/ v čiastke 835,-- EUR, v šesťdesiatich splátkach s prvou splátkou splatnou do 30. septembra 2013 a poslednou splátkou (60. splátka vo výške 735,-- EUR) do 31.8.2018. Zároveň sa dohodli, že v prípade, že kupujúci neuhradí ktorúkoľvek splatnú čiastku dva mesiace po sebe, je predávajúci oprávnený do troch dní odstúpiť od zmluvy a kupujúcemu vrátiť všetky už zaplatené čiastočné plnenia vyplývajúce zo zmluvy, s výnimkou zmluvnej pokuty. Čo sa týka zmluvnej pokuty, účastníci zmluvy sa dohodli, že v prípade, ak kupujúca - ako účastník zmluvy - poruší svoju povinnosť zaplatiť celú dohodnutú kúpnu cenu riadne a včas, v súlade s čl. III. ods. 1 a 2 tejto zmluvy, a na základe takéhoto porušenia zmluvnej povinnosti kupujúceho predávajúci odstúpi od zmluvy, má predávajúci nárok na zmluvnú pokutu vo výške 33.000,-- EUR. Zmluvnú pokutu v tej istej výške je kupujúci povinný uhradiť predávajúcemu aj v prípade, ak by kupujúci bezdôvodne odstúpil od svojej ponuky, resp. iným spôsobom by zmaril postup predaja podľa zmluvy. Predávajúci je oprávnený si na zmluvnú pokutu započítať už zaplatené splátky kúpnej ceny.

7. Žalobkyne 1/ a 2/ odstúpili od Kúpnej zmluvy listom zo dňa 1.12.2015 s poukazom na to, že ku dňu 30.11.2015 malo byť za predmet Kúpnej zmluvy uhradených 27 splátok v celkovej sume 21.710,-- EUR,

pričom bolo uhradených len necelých 19 splátok vo výške 15.490,-- EUR, čo je o 6.220,-- EUR menej, ako bolo dohodnuté v kúpnej zmluve, čím sa kupujúca dostala do omeškania s plnením 9 splátok po sebe nasledujúcich, pričom dňa 1.10.2015 sa dostala do omeškania s plnením 2 po sebe bezprostredne nasledujúcich splátok, a to splátok č. 25 a 26, ktoré boli splatné dňa 30.9.2015 čo do splátky č. 25 a dňa 31.10.2015, čo do splátky č. 26.

8. Žalobkyne na základe uvedeného sa domáhali voči žalovanej zaplata zmluvnej pokuty vyplývajúcej z Kúpnej zmluvy.

9. Okresný súd správne poukázal vo svojom rozhodnutí na rozpor výkladu ust. čl. III. ods. 4 prvá veta Kúpnej zmluvy, z ktorej vyplýva, že „Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak kupujúci 3/, ako účastník tejto zmluvy, poruší svoju povinnosť zaplatiť celú dohodnutú kúpnu cenu riadne a včas v súlade s čl. III. ods. 1 a 2 tejto zmluvy a na základe takéhoto porušenia zmluvnej povinnosti kupujúceho predávajúci odstúpi od zmluvy, má predávajúci nárok na zmluvnú pokutu vo výške 33.000,-- EUR (slovom tridsaťtisíc eur)“. Nejednoznačnosť výkladu uvedeného ustanovenia vyplýva práve z formulácie „zaplatiť celú dohodnutú kúpnu cenu“, a teda či „celá“ dohodnutá kúpna cena mala byť zaplata najneskôr do 31.8.2018 alebo dohodnutá kúpna cena mala byť platená riadne a včas formou splátok.

10. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Podľa ods. 2, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

11. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta teda predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nespĺní svoju zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie, t. j. pokutu. Dojednaná zmluvná pokuta má predovšetkým čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná), lebo ak bude zabezpečená povinnosť splnená, bola hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Okrem toho, zmluvná pokuta má aj funkciu reparačnú (uhradzovaciú), lebo jej zmyslom je tiež reparaovať na strane veriteľa ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia povinnosti zo strany dlžníka, zároveň však zmluvná pokuta môže zahŕňať aj ďalšie sumy, ktoré predstavujú trest (sankciu) pre toho, kto povinnosť porušil, pričom zmluvná pokuta je nezávislá od vzniku škody (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 7M Cdo 9/2012).

12. Dojednanie pokuty a jej výšky sú zásadne vecou vzájomnej dohody strán, čo však neznamená, že by v každom jednotlivom prípade mohla byť dohodnutá v neobmedzenej (neprimeranej) výške.

13. Podľa § 588 Občianskeho zákonníka, z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

14. Náležitosťou kúpnej zmluvy je, okrem iného, dohoda o cene. Kúpna cena je odplata za predmet kúpy uvedený v zmluve, stanovená v peniazoch a vyjadruje požiadavku ekvivalentnosti zámeny vecí, práv a iných majetkových hodnôt za peniaze. Kúpna cena je stanovená uvedením peňažnej čiastky alebo iným spôsobom, ktorým ju možno nepochybné určiť. Pokiaľ kúpna cena pri uzavretí zmluvy bola medzi účastníkmi zmluvy dohodnutá na sumu 50.000,-- EUR, nemôžu žalobkyne v odvolaní argumentovať tým, že reálne hodnota veci bola vyššia (80.000,-- EUR), ako ani tým, že vlastne nemali záujem predávať predmet kúpnej zmluvy, pričom uvedené tak činili len z dôvodu, že predmet kúpnej zmluvy patril historicky do vlastníctva rodiny žalovanej.

15. Podľa § 559 ods. 1 Občianskeho zákonníka, splnením dlh zanikne. Podľa ods. 2, dlh musí byť splnený riadne a včas.

16. Pod pojmom „riadne“ plnenie je treba rozumieť poskytnutie plnenia, ktoré bolo predmetom záväzku. Pod pojmom „včas“ treba rozumieť plnenie záväzku v čase určenom zákonom alebo zmluvným dojednaním.

17. Dlh má byť splnený riadne a včas, teda spôsobom, ako je dohodnutý v zmluve alebo ustanovený právnymi predpismi.

18. Pokiaľ zmluvné strany sa v Kúpnej zmluve dohodli, že v prípade, ak kupujúca poruší svoju povinnosť „zaplatiť celú dohodnutú kúpnu cenu riadne a včas v súlade s čl. III. ods. 1 a 2 tejto zmluvy a na základe takéhoto porušenia zmluvnej povinnosti kupujúceho predávajúci odstúpi od zmluvy, má predávajúci nárok na zmluvnú pokutu vo výške 33.000,-- EUR“, výklad ustanovenia spôsobuje nejednoznačnosť ohľadne zaplataenia „celej“ dohodnutej kúpnej ceny riadne a včas a či len „jednotlivých“ splátok. Odstúpenie od zmluvy sa síce viaže na splátky, pretože podľa čl. III. ods. 3 Kúpnej zmluvy „v prípade, že kupujúci neuhradí ktorúkoľvek splatnú čiastku dva mesiace po sebe, je predávajúci oprávnený do troch dní odstúpiť od zmluvy a kupujúcemu vrátiť všetky už zaplatené finančné plnenia vyplývajúce z tejto zmluvy s výnimkou zmluvnej pokuty špecifikovanej v ods. 4 tohto článku zmluvy“ v súvislosti s ods. IV. Kúpnej zmluvy nastáva rozpor v tom, či zmluvná pokuta sa vzťahuje na nezaplataenie jednotlivých splátok alebo predpokladom uplatnenia zmluvnej pokuty je možné aplikovať len v prípade nezaplataenia „celej“ dohodnutej kúpnej ceny. Pokiaľ takýto právny úkon je neurčitý, je možné naň aplikovať neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

19. Okresný súd tiež správne poukázal na to, že samotná výška zmluvnej pokuty 33.000,- EUR pri omeškaní splatnej čiastky dva mesiace po sebe je koncipovaná v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, a aj takéto zmluvné dojednanie je potrebné považovať za absolútne neplatné.

20. Priamo z Kúpnej zmluvy vyplýva, že v prípade, ak kupujúci neuhradí ktorúkoľvek splatnú čiastku dva mesiace po sebe, je predávajúci oprávnený odstúpiť od zmluvy, a ak na základe takéhoto porušenia zmluvnej povinnosti kupujúceho predávajúci odstúpi od zmluvy, má predávajúci nárok na zmluvnú pokutu vo výške 33.000,-- EUR (čl. III. ods. 3 a ods. 4 prvá veta). Nemožno sa preto stotožniť s argumentmi uvádzanými žalobkyňami 1/ a 2/ v odvolaní, že pri výške zmluvnej pokuty poukazujú na to, že sa vzdali dispozičného práva s nehnuteľnosťou vo vzťahu k zabezpečeniu si napr. príjmu z prenájmu a že so žalovanou uzatvorili Kúpnu zmluvu s možnosťou splácania kúpnej ceny, a aj kvôli tomu by malo byť rozhodnutie súdu nezákonné a arbitrárne. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom okresného súdu, že takto dojednaná výška zmluvnej pokuty, 33.000,-- EUR, ktorú by bolo možné uplatniť už pri neuhradení splátok dva mesiace po sebe, je v rozpore s dobrými mravmi a takéto dohoda je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

21. Primeranosť výšky zmluvnej pokuty je potrebné posudzovať vždy z pohľadu zabezpečenej povinnosti. V súvislosti s výškou zmluvnej pokuty - je síce potrebné, aby pokuta zahŕňala všetky škody, ktoré možno rozumne v danom konkrétnom vzťahu s porušením určitej povinnosti očakávať, a preto by mala mať síce dostatočnú, nie však prehnanú, motivačnú výšku. Zmluvná pokuta, ktorej výška výrazne prevyšuje výšku možnej škody, je neprimeraná a pre rozpor s dobrými mravmi, neplatná. Pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty aj odvolací súd prihliadal najmä na jej účel, na okolnosti, za ktorých sa dojednala, k charakteru a hodnote zabezpečených záväzkov, ku vzájomnému pomeru hodnoty hlavného záväzku a zmluvnej pokuty.

22. Pokiaľ žalobkyne v odvolaní poukazovali na nezákonnosť uplatnenia koncentračnej zásady, a teda postup súdu a jeho rozhodnutie o uplatnení ust. § 153 CSP, kedy okresný súd neprihliadol na písomné podania a listinné dôkazy predložené žalobkyňami, žalobkyne v odvolaní len formálne rozobrali koncentračnú zásadu, konkrétne ani neuviedli, ktoré písomné podania a listinné dôkazy súd nezobral do úvahy, aký záver z nich mal vyplývať a v čom mali preukazovať opodstatnenosť nároku žalobkyň oproti právnenému posúdeniu ich nároku súdom prvej inštancie. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že k písomnému podaniu žalobkyň zo dňa 4.4.2023, ktoré bolo doručené súdu 5.4.2023, jeden deň pred nariadeným pojednávaním dňa 6.4.2023, predložili listinné dôkazy, a to vyjadrenie k trhovej cene nehnuteľnosti a trhovej cene nájmu nehnuteľnosti realitnej kancelárie LUX, s.r.o. zo dňa 3.11.2021, protokol oodovzdaní nehnuteľnosti zo dňa 4.12.2019, Kúpnu zmluvu uzavretú medzi žalobkyňou 1/ a kupujúcim Mäsokombinát Nord Svit, s.r.o. zo dňa 9.3.2021, nedatovanú a nepodpísanú dohodu o urovnaní, zmluvu o nájme nehnuteľnosti uzavretú medzi žalobkyňami 1/ a 2/, ako prenajímateľmi, a C. G. – H., ako nájomcom, zo dňa 1.2.2016, upovedomenie o začatí exekúcie

XXXXXXXXXX/XX zo dňa 19.9.2019, Zmluvu o prenechaní nehnuteľnosti za užívanie zo dňa 2.9.2013, Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/27/2021-176 zo dňa 21.5.2021, avšak bez zjavnej súvislosti k predmetu konania.

23. Pokiaľ okresný súd aplikoval zásadu koncentrácie konania vzhľadom na skutočnosť, že ide o sporové konanie, keďže žalobkyne písomné podanie zo dňa 4.4.2023 a listinné dôkazy k nemu pripojené nepredložili včas, hoci ich mohli predložiť už skôr, ak by konali starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, správne okresný súd na tieto listinné dôkazy pripojené k písomnému podaniu neprihliadol, zvlášť, keď nevyplýva ich súvislosť s predmetom konania, ktorým je uplatnenie zmluvnej pokuty na základe ustanovení Kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňami a žalovanou zo dňa 2.9.2013.

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, a to aj v závislom výroku o trovách konania.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) tak, že žalovanej, ako úspešnej strane v odvolacom konaní, priznal voči žalobkyňami 1/ a 2/, ako neúspešnej strane, nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

26. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.